הלכה · משנה תורה · מפרשים · קונטרס תשובה מיראה · ספר טהרה

קונטרס תשובה מיראה על משנה תורה, הלכות מקואות

רבי אליהו דוד רבינוביץ תאומים [האדר"ת]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

קונטרס תשובה מיראה על משנה תורה, הלכות מקואות

רבי אליהו דוד רבינוביץ תאומים [האדר"ת]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/קונטרס-תשובה-מיראה-על-משנה-תורה-הלכות-מקואות/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה 39-202611200317v של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ב 4
הלכה טו 4

פרק ב

הלכה טו

ויראה לי ששערו של אדם כגופו הוא חשוב לענין טבילה ואינו כגוף בפני עצמו וכו'. והראב"ד כתב דברי הגאונים הוא העיקר. ובאמת דברי רבינו ז"ל ברורים בטעמם דמהיכי תיתי נימא ששיער יהא חשוב בפני עצמו ונידון רוב ומיעוט כמו כל הגוף, והרי הא דפוסל חציצה בשערו הוא מדכתיב את בשרו הטפל לבשרו, א"כ ראוי הוא להיות טפל לבשרו ולא עיקר בפני עצמו, והכ"מ לא כתב בזה דבר, ואולם הר"ן ז"ל סוף פ"ב דשבועות כתב דטעם הגאונים דכיון דכתיבי תרי קראי חד לשערו וחד לבשרו על כן חשוב כל אחד בפני עצמו עיי"ש. ולולא מסתפינא הייתי אומר דהגאונים יסברו כשיטת רש"י ז"ל פ"ק דערובין ובכמה מקומות, דמאי דאמרינן רובו ומקפיד חוצץ הוא דוקא בשערו ולא בכל הגוף ובכל הגוף אפי' מיעוטו המקפיד חוצץ, ועיי"ש בתוס' שהקשו עליו, [ומה שהקשו תוס' ללישנא קמא הלכתא היא ועיי"ש בתו"ש, באמת קשיא לי בקושית הגמ' דפריך חציצין דאורייתא הוא מדכתיב את בשרו הטפל לבשרו, ומי לא אשכחן מאן דלא דריש אתין וכפסחים כ"ב ב', וב"ק מ"א א', וא"כ דלמא רב דאמר חציצין הלכה למשה מסיני, ס"ל כמאן דלא דריש אתין [וכה"ג הקשיתי בברכות ל"ו ב', ושם ג"כ לרב קאי ואכ"מ], ולכאורה ראיה מזה להרמב"ן ז"ל דאין מחלוקת בהלכה למשה מסיני], ולפ"ז שונה דין השיער מדין הבשר על כן רק בשיער לחוד הוא דס"ל הכי ולא בכל הגוף, ולא שייך לצרף הגוף עם השיער דבגוף א"צ כלל לענין רובו דבמיעוטו פוסל, והר"מ ז"ל כשיטת ר"ת ס"ל דגם בכל הגוף רק רובו חוצץ ולא מיעוטו, וא"כ השיער מצורף לכל הגוף ואינו ענין בפני עצמו.

וראיתי למרן הגר"א ז"ל ביו"ד סי' קצ"ח כתב ראיה להגאונים ז"ל מב"ק פ"ב א', דפריך אהא דתיקן עזרא חפיפה והא דאורייתא היא מדכתיב ורחץ את בשרו במים וכו' ומשני דאורייתא לעיוני דלמא מיקטר א"נ מאוס מידי משום חציצה ואתא ותקן חפיפה, והרי מיקטר לא שייך רק בשער כמ"ש שם התוס' וא"כ מאי איריא מדאורייתא הרי שער לא הוי רוב גוף ואם אינו מקפיד אינו חוצץ, ובגוף הרי אמרו אח"כ א"נ מאוס מידי מכלל דרישא בשער, ולכאורה הייתי אומר דרבינו ז"ל יסבור כשיטת רש"י המובא בתוס' נדה ס"ו ב', ד"ה אם דאף כל הגוף צריך חפיפה וזהו חופפת דקאמר בב"ק, וא"כ הך דלמא מיקטר נמי בכל הגוף קאמר ואתי שפיר, אבל א"א לומר כן דלהדיא כתב רבינו ז"ל הט"ז, תקנת עזרא שתהיה אשה חופפת שערה ואח"כ תטבול, משמע דס"ל כר"ת ששערה בלחוד הוא דצריך חפיפה, ובאמת בירושלמי פ"ק דפסחים ופ"ג דמגילה הובא

שם הלשון חופפת וסורקת ולשון סריקה ודאי רק בראש, אבל באמת י"ל דגם בכל הגוף ומשכחת לה באנשים זכרים שהם מלאים שערות גדולות בכל הגוף והרבה ראינו כן אלא דבנשים לא שייך זה, ותקנת עזרא היה לנשים על כן נקט הלשון חופפת וסורקת ראשה, אבל מ"מ ענין חציצה הוא בכל אדם דין אחד, וא"כ אתי שפיר לשון חופפת ולשון דלמא מיקטר מידי מדאורייתא בכל אדם ואה"נ בכל הגוף, ומה מאד יומתק לנו לשון רבינו ז"ל שאחר שכתב דעתו **אם אינו מקפיד עליו עלתה לו טבילה אא"כ נצטרף לחוצץ אחר על גופו ונמצא הכל רוב גופו כמו שבארנו**, הוסיף, **אחד הנדה ואחד כל הטמאים שיש בראשם שיער**, דמהיכי תיתי נחלק בין נדה לשאר טמאים אלא דבזה הבליע רבינו ז"ל בנעימות לשונו דכל הטמאים שוים לחציצה ולתקנת עזרא שאח"ז, וא"כ אתי שפיר קושית הגר"א ז"ל.

ולולא מסתפינא מהוד קדשו ז"ל, הייתי אומר דיש לפרש דתרווייהו בחדא מחתא דצריך לעיוני בשיער דלמא מיקטר ובכל הגוף דמאוס מידי ואז יהא רוב הגוף בחציצה, והך א"נ אינו לשון אחר רק קאי על מלת לעיוני שצריך לעיין אם נקשרו השערות או נמצא דבר מאוס ועל כל הגוף קאמר, וא"כ אין הכרח מזה לסתור דברי רבינו ז"ל.

[**ודע** דרבינו ז"ל דייק לכתוב ששערו של אדם חשוב כגוף לענין טבילה לשלול דגבי ענינים אחרים אינו חשוב כגוף, וקצת יש להביא ראיה לבינו ז"ל מזבחים כ"ו א', הוא בפנים וציצתו בחוץ מהו וא"ל מדכתיב בבואם אל אוהל מועד עד שיבא כולו לאוהל מועד, ומדאצטריך קרא לרבות שערו ש"מ דהוא ענין אחר מגופו, אלא דזה אינו דהא לענין טבילה נמי הדין דכששערה אחת יוצא חוץ למים לא הוי כולו במים דבתר כל גופו שדינן לי, והכא לענין הלכה למשה מסיני דרובו ומקפיד עליו קיימינן].